

Alena PILNÁ, *Kultura spaní netolických měšťanů v 18. století*, Diplomová práce, Filozofická fakulta Jihočeské univerzity, České Budějovice 2014, 74 s.

Posudek oponenta diplomové práce

Alena Pilná se ve své diplomové práci pokusila o přiblížení kultury spaní netolických měšťanů v 18. století na základě dochovaných pozůstalostních inventářů, které jsou uloženy ve Státním okresním archivu v Prachaticích ve fondu Archiv města Netolice. Ve své práci navázala na celkem bohatý dosavadní výzkum měšťanských domácností, přičemž přišla se dvěma poměrně inovativními prvky. Svůj výzkum směřovala do 18. století, což je období v tomto ohledu bádané zatím spíše okrajově, když většina výzkumů má svoje těžiště v předbělohorské době. Ještě důležitější je potom její orientace na konkrétní vrstvu měšťanské kultury, kterou byla kultura spaní.

86 dochovaných inventářů, ve kterých se vyskytují předměty spjaté s kulturou spaní, jí umožnilo výzkum této problematiky z pohledu sociální, profesní i genderové stratifikace netolických měšťanů. Dochovaná pramenná základna dovolila Aleně Pilné rekonstruovat strukturu netolických měšťanských domů, přičemž došla k závěru, že nejčastěji v nich byla přítomná světnice neboli hořejší pokoj, dále pak komora, sklep, sýpka, síň a kuchyně. Autorka si je přitom dobře vědoma sémantické nejednoznačnosti těchto slov, kterou se zabývalo již minulé, především etnografické, bádání, což má za příčinu překrývání významu různých označení místností nejen v rozdílných regionech, ale třeba i v rámci jednoho města.

Ve schwarzenberských Netolicích byly postele nejčastěji uloženy ve světnicích a komorách, přičemž jejich prosté popisy v pozůstalostních inventářích se zpravidla nezabývaly jejich zpracováním nebo zdobením. Barvou, která u nich převládala, byla zelená. Je možné vnímat oblibu této barvy u soudobého nábytku v kontextu zelené symboliky bezpečí? Zřejmě nepřekvapí zjištění, že kultura spaní v této době byla v Netolicích odvislá od majetnosti dotyčných měšťanů. To je patrné především na rostoucím počtu věcí spjatých s kulturou spaní v držení bohatých měšťanů. Z pohledu genderové stratifikace bylo zjištěno u mužských inventářů především hromadění hmotného majetku (nábytek), zatímco v ženských inventářích převažují lůžkoviny a různé oděvy.

Práce Aleny Pilné je pramennou studií, která si klade za cíl přiblížení jednoho prvku dějin každodenní kultury měšťanské společnosti v 18. století – kultury spaní. Pro další zhodnocení jejího výzkumu bude nutné v budoucnu provést bádání také v jiných lokalitách, které umožní komparaci zjištěných závěrů a jejich zasazení do širšího kontextu. Přesto již nyní vybízí práce

k celé řadě otázek. Jakou podobu měla kultura spaní služebných vrstev populace v měšťanských domech? Lišila se nějak výrazně struktura měšťanských domů podle jednotlivých lokalit?

U předložené diplomové práce je nutné vyzdvihnout, že je psaná v zásadě bez větších pravopisných prohřešků. Výtky v tomto ohledu jsou spíše jen marginální (pravopisná podoba slova matrace, s. 37; shoda podmětu s přísudkem ve středním rodě – lože připadly, s. 57). Také překlepy se tu vyskytují spíše ojediněle. Za zvážení by snad stálo sjednotit psaní některých slov (světnice-sednice; mázhaus-mázhaus).

Diplomová práce je doplněna seznamem bádáných inventářů spolu s roky jejich pořízení i profesí majitele věcí. Čtenář ocení i přílohu obsahující názvy různých druhů látek používaných na měšťanský oděv v 18. století. Následuje i rozdělení inventářů podle sociální stratifikace.

Diplomovou práci Aleny Pilné hodnotím jako zdařilou a hodnotím ji známkou **v ý b o r n ě**.

V Českých Budějovicích 20. 8. 2014

Mgr. Jaroslav Dibelka, Ph.D.